

[Dl. 36402]. 1578: *Lengyelfalva* [VerArch. 1869: 329]. Forrásainkban állandóan Springgel, Drassóval, Gergelyfájával egy birtoktestként fordul elő. A XV. század második negyedétől kezdve a környék magyarosodása következtében német neve magyarrá alakul. Forrásaink most már inkább *Lengyelkék* alakban emlegetik. Régi elnevezésének emlékét azonban a környék román lakosága napjainkig megőrizte a „valea Ringyelli” dülönévben [VerArch. 1869: 329].

A falu fénykora a XIV–XV. századra esett. 1380-ban egyik felében kilenc jobbágytelket találtak; ez azt mutatja, hogy nem volt jelentéktelen település [Ub. II, 526]. Idők folyamán azonban Spring, Gergelyfája, Hosszútelke mellett fejlődésében egyre jobban lemaradt. Mohács százada már hanyatló állapotban találta. A következő korszak háborús pusztításai, nyomoruságos esztendői pedig ezt a pislákoló életet is kioltották. 1548-ban még volt benne két lakott jobbágytelek, hat évvel később azonban már nem szerepel a springi szász dékánóság tartozékai között [Gyfv. C. IV, 5/75., VerArch. 1869: 328]. 1578-ból ismerjük az itteni falusbíró nevét, 1588-ban pedig tizeddel tartozó nyugati keresztyén (magyar vagy szász) lakosság él benne [VerArch. 1869: 329., ENMLt. Mike Sándor gyűjt. 1588]. Jóllehet területén néhány család később is lakhatott, a XVII. század közepétől valójában pusztának tekinthető. Természetes úton történő, lassú elnéptelenedése akkor fejeződött be, amikor megmaradt lakói templomuk harangjával együtt Hosszútelkére költöztek át [VerArch. i. h.]. Tatárjárás előtti lakói magyar varnépek lehettek. Újranépesítését szászok végezték, később újból magyarok, majd pedig románok is kerültek ide. A falu tehát aránylag rövid élete alatt keresztülment az erdélyi településeknél nem ritka háromszori-négyszeri nemzetiségi átvedlésen. Birtokosai a felsoroltakon kívül a XV. században a somkeréki Erdélyiek, Bogátiak, ősi Jankafiak, özv. Verbóczy Istvánné mesztényi Szerecsen Zsófia, a Báthoriak korában a Pernyesziek, a XVII. században pedig a kolozsvári Kassaiak és a nagymegyeri Keresztesek voltak.¹ XVIII. századi forrásaink mindig pusztaként emlegetik. Emlékét a Hosszútelke határához tartozó fentemlített dülönév őrzi.²

JAKÓ ZSIGMOND

Egy megjegyzés Kazinczy »Erdélyi levelek« című művének legújabb kiadásához. Az elmúlt évben az *Erdélyi ritkaságok* sorozata 16–17. számaként új kiadásban jelent meg KAZINCZY FERENCnek »Erdélyi levelek« című műve. A címlap szerint a kiadványt „bevezetéssel ellátta DR. KRISTÓF GYÖRGY egyetemi tanár.”

A szóbanforgó kiadvány sem a címlapon, sem valamely más helyen nem tünteti fel azt, hogy a mű szövegét ki, honnan s hogyan közli. Ennek következtében a mű olvasója jóhiszeműleg, de tévesen azt hiheti, hogy magáért a szövegért, ennek hűségéért is a bevezetés írója a felelős, holott ő csak azt a feladatot vállalta és végezte el, hogy a mű keletkezését irodalomtörténetileg megvilágítja és kritikailag méltatja. A szöveg hűségéért, pontosságáért azonban a szövegközlő a felelős. Kár, hogy a sorozat szerkesztője legalább lapalji jegyzet alakjában nem közölte a kiadvány szövegéért felelős személy nevét is.

KRISTÓF GYÖRGY

¹ Az ENMLt.-ban őrzött Bánffy rokonsági lt. gr. Lázár lt.-nak XI, XV, XIX, XLIII–IV. csomójában *Lengyelkék* életére nézve több adat található. Az ugyanítt kezelt gr. Haller lt. szintén tartalmazhat reá vonatkozó iratokat.

² Fekvésére vonatkozólag l. a VerArch. 1870: 208–9. l.-ján a térképvezetést.